

Nederlandse Vereniging van
StrafrechtAdvocaten

Dutch Association of Defence Counsel

Bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand in strafzaken zullen het strafproces in de kern raken, uiteindelijk leiden tot hogere kosten en het risico op onterechte veroordelingen vergroten.

De kamercommissie van de Tweede Kamer zal donderdag (31 oktober) de beleidsvoornemens van staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie met betrekking tot de “vernieuwing” van het stelsel van rechtsbijstand behandelen. Het doel van deze “vernieuwing” is te komen tot een “structurele besparing” op de gefinancierde rechtsbijstand van 85 miljoen Euro.

De Staatssecretaris stelt dat deze bezuinigen niet betekenen “dat de rekening daarvoor nu bij de rechtzoekende wordt neergelegd.”

Die stelling is ijdele hoop.

De voorgenomen bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand zullen leiden tot hogere kosten en het risico op onterechte veroordelingen vergroten.

De voor de strafrechtspraktijk relevante beleidsvoornemens bestaan uit het met *een derde* verlagen van het uurtarief in omvangrijke en complexe strafzaken, wat zal neerkomen op een vergoeding van 70 euro bruto per uur. Een substantieel deel van de gespecialiseerde strafrechtadvocaten zal geen rechtsbijstand meer kunnen of willen verlenen tegen vergoedingen die er dikwijls op neerkomen dat zij - soms ver - onder de kostprijs liggen. Daardoor zal het aanbod van goede rechtsbijstand voor verdachten afnemen.

Vorbereidende werkzaamheden als een goede bestudering van het dossier, het voorbereiden van de verdediging met de client, het doen van feitenonderzoek, het bijwonen van politieverhoren, het onderhouden van contacten met familie van de verdachten, hulpverleningsinstanties en de overige procesdeelnemers zullen onder zware druk komen te staan en in het ergste geval achterwege worden gelaten.

Daarnaast zal van het moment waarop een gedetineerde verdachte van rechtswege recht heeft op gefinancierde rechtsbijstand worden verlegd van het

Secretariaat
Overtoom 296
1054 JC
Amsterdam
Nederland

T +31 (0)20 606 06 80
F +31 (0)20 606 06 81
E info@nvsa.nl
www.nvsa.nl

ABN Amro Rotterdam:
48.17.62.302 t.n.v.
Nederlandse Vereniging
van Strafrechtadvocaten

moment waarop de rechter-commissaris de voorlopige hechtenis beveelt voor een periode van veertien dagen naar het moment waarop de rechtbank oordeelt of verdere gevangenhouding voor een periode van maximaal negentig dagen noodzakelijk is.

Deze beginfase, de periode tussen de inbewaringstelling en gevangenhouding, is vaak cruciaal voor het verdere verloop van het strafproces omdat dan het onderzoek van politie en justitie in volle gang is en verdachten en getuigen worden gehoord.

Als de voorgenomen bezuinigingen doorgang vinden, zullen advocaten zich in toenemende mate genoodzaakt zien om voorbereidende werkzaamheden, zoals het horen van getuigen, te verleggen naar het moment van de terechtzitting en ervan afzien die werkzaamheden bij de rechter-commissaris te doen plaatsvinden.

Zaken zullen daardoor in toenemende mate minder goed tot zelfs slecht voorbereid aan de rechter worden voorgelegd, met als gevolg dat de controle van het bewijs in toenemende mate ter terechtzitting zal moeten geschieden of de behandeling zal moeten worden aangehouden voor nader onderzoek.

Bovendien zullen verdachten door de verhoging van eigen bijdragen of het niet verstrekken van een toevoeging in de beginfase er sneller van afzien om zich te laten bijstaan door een advocaat. Hierdoor lopen ze een verhoogd risico onterecht veroordeeld en gestraft te worden. Wanneer steeds meer verdachten zonder advocaat ter terechtzitting verschijnen, zal de druk op het strafproces en de zittingscapaciteit toenemen. Immers vergen strafzaken met verdachten die zichzelf verdedigen in de regel meer tijd vanwege hun gebrek aan kennis van het recht, het dossier of onvermogen de essentie van de zaak te kunnen overzien.

Vervolgens zal door de kwaliteitsvermindering van het proces in eerste aanleg, het aantal procedures dat in hogere beroep aan de rechter wordt voorgelegd toenemen - met alle kosten van dien.

In cassatieprocedures bij de Hoge Raad der Nederlanden dreigen de vergoedingen voor rechtsbijstand te worden beperkt tot tweehonderd euro indien de Hoge Raad oordeelt dat de aangevoerde klacht niet tot cassatie kan leiden, zelfs wanneer de klacht in beginsel gegrond is. Aangezien verdachten verplicht zijn zich in de procedure bij de Hoge Raad te laten vertegenwoordigen door een

advocaat en gespecialiseerde cassatieadvocaten een vaak complexe cassatieprocedure niet voor een dergelijke vergoeding kunnen doen, zullen verdachten in toenemende mate verstoken blijven van de mogelijkheid tot het vragen van een oordeel van onze hoogste rechter.

Het recht op een eerlijk proces, het recht op een adequate rechtsbijstand en een effectieve verdediging, komt onder onaanvaardbare druk te staan indien de voorgenomen bezuinigingen worden doorgevoerd. In de eerste plaats ten koste van de verdachte, in potentie elke burger, maar ook ten koste van het hele strafrechtssysteem.

De toepassing van het strafrecht is de meest ingrijpende bevoegdheid die de overheid heeft ten aanzien van haar burgers. In een rechtstaat dienen fundamentele rechten door de staat te worden gegarandeerd op een wijze die effectief is. In het strafproces is (de mogelijkheid tot) een adequate verdediging tegen strafvorderlijk optreden van de overheid, naast een onafhankelijke en goed geoutilleerde rechterlijke macht, daarbij cruciaal.

De Staatsecretaris zet met de voorgenomen bezuinigingen de bijl aan de wortels van onze rechtsstaat en wekt op z'n zachtst gezegd de schijn de verdediging tegen overheidsoptreden maar lastig en kostbaar te vinden.

Bart Nooitgedagt, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van
Strafrechtadvocaten (NVSA)

Dian Brouwer, voorzitter van de Vereniging van Cassatieadvocaten in
Strafzaken (VCAS)

Rosa van Zijl, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Jonge
Strafrechtadvocaten (NVJSA)